

cum facile impedimentum tolli potest, Pinel. in ead. m. aut. n. 45. Barbof. n. 34. Merl. n. 19. alioqui illud excusat regulariter, Cyriac. tom. 2. contr. 214. n. 20. late Decian. cum multis, conf. 18. nu. 158. 191. Flamin. de resignat. lib. 11. q. 13. n. 27. 28.

54 *Surd. decif. 189. n. 30.* Uxor autem non censetur, sine difficultate posse impedimentum amovere, ex-torquendo à viro suo licentiam ad litigandum ob-reverentiam maximam, quam ipsi teneatur exhibere, Merl. *ibidem*, Barbof. n. 34. 39. 43. 52. optimè D. Augut. *homil. 43.* nuptis hoc suadet, ibi: *Nulla sit in vobis protervitas, nulla superbia, non contumeliosa cer-vix, non aliqua inobedientia tanquam ancilla servite.* Quod si ab spontaneo viri consensu pendet facultas agendi, nil difficilius, quam quod ab aliena volun-tate obtinendum est; argumento *l. stipulatio ista 38. ff. de verb. oblig. § siquis alium, Inst. de inutil. stipulat.* ex quibus junct. *l. impossibilem, ff. de reg. jur.* notant Interpretes, impossibile reputari, quod in alterius est arbitrio; de quo Anton. Gom. *variar. lib. 2. cap. 10. n. 23.* D. Covarr. in c. *quamvis pactum. p. 2. §. 5. de pact. in 6.* Guttier. de *juram. confirm. p. 1. c. 44.* Donez. *lib. 12. commentar. c. 19. & 21.* ubi Ofuald. Cujac. *lib. 12. observation. c. 36.*

57 Ex quibus patet, non esse facile mulieri nuptæ impedimentum, quod ad agendum habet, tollere, atque ideo etiam quoad bona paraphernalia sub illa regula continetur: *Ut impedio agere prescriptio non currat.* Quod tamen limitarem, nisi solita esset in judicio in similibus causis experiri, nam tunc facile amovere posse impedimentum, verius est.

59 Idem juris est in filiosam. cui prescriptio non currit, ut ex plurimis probat Valensuel. *consil. 178. nu. 61.* Pinel. in *dict. authentica, n. 45.* Rota apud Merlinum *ubi supra, decif. 6. nu. 10.* Cyriac. *contro-vers. 321. n. 57. tom. 2. Valasc. conf. 130. nu. 29.*

60 Matienz. in *l. 8. gloss. 9. n. 1. tit. 11. lib. 5. Recopil.* Quod obtinet, etsi possit præstita per patrem, aut Judicem, eo renuente, licentia, stare in judicio; nam ob reverentiam, ac metum paternum, censetur dif-ficile, impedimentum removere, sicut de uxore diximus; Pinel. Merl. & Barbof. *ubi proximè.* Hæc ita se habent, cum filiosam, sine patris assensu com-pare in judicio non valet, quod regulare est; Menoch. de *recup. remed. 15. n. 315.* Paz *dict. tem-por. 2. n. 15. cum sequentibus.* Sed si illo non egeat, prescriptio ei currere manifestum est, ut in pec-culio castrensi, quasi castrensi, beneficialibus, & simi-libus; quæ notantur per Glossam in c. *fn. de judic. in 6 & in l. lis nulla 4. ff. eod. tit.* Menoch. *nu. 316.* Paz, *nu. 20. & diximus sup. nu. 46.*

62 Sed quoad bona adventitia, quorum usus, uctus ad patrem non spectat, contra filium prescriptioem currere, communiter receptum est Greg. Lop. in *l. 8. tit. 29. p. 3. gloss. 4.* Bald. in *l. 1. §. ne autem C. de ann. except. Aze. ed. in d. l. 4. nu. 23.* Suar. *supra tit. de las deudas 3. quest. fol. 58. pag. 1.*

63 At circa d. l. 24. Partida, filiosam prescriptioem non officere, ut temporis lapsu excludatur à revo-cando alienata per patrem, urgenti ratione defendi potest: etenim cum prius debeat patrem convenire, & bona ejus excutere, quam ad extraneos rerum suarum possessores deveniat; hoc maximum im-pedimentum est filio propter metum, ac reverentiam patris, sub cuius potestate est constitutus, at-que ideo succedit regula d. l. 1. C. de *annal. except.* Ut impedito agere non currat prescriptio. Quod duntaxat locum obtinet, secundum opinionem, quæ habet, posse filium alienata ex adventitiis sta-tim revocare, aliàs nullo modo ipsi prescriptio curret, cui omnino via ad agendum clausa est.

64 Cum verò filius desierit esse in potestate, legitimâ

personam habet standi in judicio, tam adversus ex-traneos, quam patrem, cui, ut antea, subditus non est; quare prescriptio ei officere ex tunc incipiet absque dubio: *d. authentica nisi tricennale.* Erit tamen necesse agenti contra patrem, extra cuius est potestatem, ve-niam Judice postulare, sine qua non audietur, in d. pœnam pecuniariam luet; *l. 4. §. prator, ff. de in jus vocando, l. fn. C. eod. l. 3. tit. 2. l. 4. tit. 3. p. 3.* Socin. *regul. 244.* Roder. *Xuar. in l. 9. tit. 11. lib. 1. fori,* quam etiam filiosam, debet petere quoties adversus patrem age-re permittitur, Paz d. *temp. 2. n. 4. cum seqq.* Pichard. in *§. pœnales, à n. 26.* Inst. de *actio. Gilchen. in l. fn. n. 5. C. de in jus vocand. Cujac. obser. lib. 10. c. 10.* Ofuald. ad *Don. lib. 23. comment. c. 2. lit. Y.* Idem est de adoptivo patre, durante adoptione, Pichar. n. 31. Fortler. de *success. ab intest. lib. 5. n. 11.* Idem in na-turali, parentes ff. de *in jus vocand.* Pichard. *nu. 27.* Similiter qui de sacro fonte levavit, vocari in judi-cium sine venia non posse docent Orof. in *l. generali-ter 13. n. 8. ff. de in jus voc. ubi Soc. col. fn. Zaf. ibi- dem col. 1. & in §. pœnales, col. 6.* Inst. de *act. Jas. nu. 94.* Quia est ut pater spiritualis, Sed filius incestuo-sus genitorem sine venia trahit ad iudicium impu-nè, Orof. in *d. l. parentes, nu. 2.* Socin. *col. 1.* Zaf. in *d. §. pœnales, col. 5.*

AD CAPUT IX.

De prescriptioe Retractus conventionalis.

SUMMARIUM.

- 1 Recensentur Authores consulendi ad præsentem tra-ctatum.
- 2 Actio, quæ competit, cum res empta displicet, Red-hibitoria vocatur.
- 3 Differentia inter venditionem celebratam, Si placue-rit: aut, Nisi displicuerit.
- 4 Pactio similis pacto retrovendendi.
- 5 Pactum retrovendendi, si sine præfinitione temporis adiciatur, triginta annis perit.
- 6 Idem est, si addatur clausula perpetuitatem deno-tans.
- 7 Pactum retrovendi simpliciter oppositum tempore non perire, qui doceant?
- 8 Refertur sententia docens, clausulam perpetuitatis ex-cludere prescriptioem.
- 9 Pacto retrovendendi quomodolibet interveniente, tri-ginta annis jus redimendi præscribi, tenendum est.
- 10 Mera facultas non aboletur tempore, sed actio, vel jus ei adherens præscribi potest.
- 11 Jus offerendi, quod inter se creditores habent, tri-ginta annis extinguitur.
- 12 Jus offerendi ex pacto retrovendendi oritur à die contractus.
- 13 Verba quancumque, perpetuò, & similia, non excludunt tricennale prescriptioem.
- 14 Prescriptio actionis personalis an procedat cum mala fide debitoris?
- 15 Jure Canonico nulla prescriptio cum mala fide ad-mittitur.
- 16 Via executiva cum mala fide debitoris præscri-bitur.
- 17 In eo quis puniri debet, in quod deliquit.
- 18 Jus redimendi ex pacto retrovendendi an cum mala fide emptoris præscribi queat?
- 19 Ubi abest peccatum, prescriptio jure Civili permissa, Canonico non improbat.
- 20 Jure Civili ad prescriptioem triginta annorum bona fide non desideratur.
- 21 Eplicatur cap. fin. de præscri. in illis verbis: Omne

- Omne quod non est ex fide, &c.
- 22 Heres potest præscribere rem legatam triginta annis ante agnitionem legati.
 - 23 Debitor an possit nulla obstante prescriptioe rem, quam dedit in pignus, redimere?
 - 24 Debitori possidenti nulla prescriptio opponi potest, ne pignus luat.
 - 25 Temporalia ad agendum sunt perpetua ad excipiendum.
 - 26 Debitori inopi prescriptio non nocet, quominus rem pignori datam possit luere.
 - 27 Quæ actiones pro legato competant, remissivè.
 - 28 Res ipsa legata non est hypotheca subiecta, sicut alia testatoris bona.
 - 29 Dominium rei legate queritur legatario à tempore mortis, vel adita hereditatis.
 - 30 Bona hæredis non sunt obligata pro legatis, nisi in-ventarium facere omiserit.
 - 31 Heres, quamvis fructus ex re legata debeat resti-tuere, potest eam præscribere.
 - 32 Legatario competit actio à die adita hereditatis.
 - 33 Actio nondum nata prescriptioe perire non potest.
 - 34 Magis imputandum est negligentia legatarij non petentis, quam creditoris non redimentis.
 - 35 Vendens eum pacto retrovendendi non repellitur à jure redimendi tricennali prescriptioe, si toto tem-pore inopià impediatur, ne pretium valeat offerre.
 - 36 Defenditur sententia Angeli quoad prescriptioem juris redimendi.
 - 37 Juris proprii renunciatio presumenda non est.
 - 38 Prescriptio, quæ odio dominorum negligentium in-troducta est, non potest renunciari.
 - 39 Senatusconsulto Macedoniano rennunciare non licet.
 - 40 Nec juramento talis renunciatio firmatur.
 - 41 Expressa renunciatio prescriptiois in pacto retro-vendendi non tenet.
 - 42 In prescriptioibus utilitas publica versatur.
 - 43 Cessante causa, cessat effectus.
 - 44 Privatorem pactis juri publico non derogatur.
 - 45 Jus redimendi ex pacto retrovendendi de jure Re-gio viginti annis præscribitur.
 - 46 Ad prescriptioem actionis personalis de jure Regio bona fides non desideratur.
 - 47 Actus non debet ultra, aut contra intentionem a-gentis operari.
 - 48 Venditori possidenti non obstat prescriptio ad redi-mendum ex pacto retrovendendi.
 - 49 Pacto retrovendendi interveniente cum juramento, alihuc jus redimendi est prescriptibile.
 - 50 Quando expressim prescriptioe cum juramento re-nunciatur, jus redimendi tricennali prescriptioe non perit.
 - 51 Traduntur limitationes aliæ ad doctrinam Angeli.
 - 52 Jus redimendi censum redimibilem nullo tempore etiam immemoriali præscribitur.
 - 53 Motus proprius Pij Quinti circa censum consti-tuendum multis in locis admissa non est.
 - 54 Pacta emptori onerosa pretium minuunt.
 - 55 Pactum retrovendendi minuit pretium in quarta, vel tertia parte.
 - 56 Valor censuum redimibilium in Hispania.
 - 57 Censum jam constitutus potest minoris vendi, quam lege Regia taxatum est.
 - 58 Ubi Bulla Pij Quinti admissa est, pactum; ut, nisi intra certum tempus census redimatur, maneat ir-redimibilis vitiat contractum.
 - 59 Ubi ea Bulla recepta non est, tale pactum rejicitur, & contractus sustinetur.
 - 60 Pactum, ut non liceat nisi post certum tempus redi-mere, vitiat censum contractum.
 - 61 Utrumque pactum licitum est, si justitia in contractu servetur, saltem in foro interiori.
- Faria addit. ad Covar. Tom. 1.

DE præscriptione juris redimendi ex pacto re-troventionis, egerunt Hermos. in *l. 42. gloss. 1. n. 6. cum sequentibus, tit. 5. part. 5.* Cevall. *com-mun. cont. commun. tom. 1. quest. 207.* An. Gom. *variar. lib. 2. cap. 2. n. 27. vers. Quæro tamen,* & n. 28. Barbof. in *colle. ad l. 2. à n. 15. C. de pact. int. emptor.* Guttier. de *juram. confirmat. part. 3. cap. 1. n. 9. in fine,* Tiraquel. de *retract. convent.* §. 1. gloss. 2. nu. 15. cum seqq. An. Gab. *comm. lib. 5. conclus. 6. n. 6. tit. de præscript. Canser. variar. 1. part. cap. 13. nu. 51.* Scaccia de *commerc. §. 7. gloss. 7. n. 3.* Ofuald. ad *Donell. lib. 5. commentar. cap. fn. lit. K. Azeved. in l. 6. nu. 33. cum sequentibus, tit. 15. lib. 4. Recopil. Ant. Fab. in suo Cod. lib. 7. tit. 13. de præscript. 30. vel 40. annor. desunt. 3.*

Ad Num. 1.

Actio, quæ competit, si res empta displicet, 2 dicitur Redhibitoria, de qua Guyman de *eviction q. 61. n. 31.* Hermos. in *l. 66. gloss. 1. n. 31. tit. 5. p. 5.* An. Gom. *variar. d. lib. 2. c. 2. n. 19. vers. Item intellige, in fine,* Pichard. in *§. emptio, n. 7.* Inst. de *emptio.* Mulcùm autem interest, an ita vendatur: *Si placuerit; vel: Nisi displicuerit.* Primo casu contractus aut 3 statim irrevocabiliter valet; si emptor sine intervallo consentiat, aut nihil agitur, etsi postea consensum præstet; secundo verò, venditio subsistit, sed tamen est exposita rescissioni sub illa conditione: *Si displicuerit, intra tēpora jure, vel conventionē præscripta,* Hermos. in *l. 8. gloss. 1. n. 6. tit. 5. part. 5.* Gregor. Lop. in *l. 8. gloss. fin. tit. 11. p. 3.* Guttier. de *gabel. quest. 18. n. 8. cum sequentibus, Azeved. in l. 1. n. 137. tit. 17. lib. 9. Recopil.* Alia quæ circa pactum retroven-dendi se offerunt adnotanda consulo in proprium locum relinquimus; nam D. Covarr. de eo tracta-vit *infra lib. 3. c. 8.* quò, Deo dante, pervenire confi-dimus, quare de facultatis redimendi prescriptioe duntaxat in præsentem agentum nobis erit.

Est aliud pactum simile huic retroventionis ex 4 quo facultas actum redimendi, quando scilicet emp-tor obligatur ad rem restituendam eodem pretio venditori; quod quidem quoad effectum nihil dif-fert à pacto retrovendendi, si hoc verbis obliquis fiat, Hermos. in *d. l. 42. gloss. 1. nu. 1. 2. 3.* Pichard. in *§. actionum quest. 8. nu. 17.* Inst. de *actio. Pine. in l. 2. part. 3. cap. 3. n. 19. 28. 29.* Caldas, in *l. si cu-ratorem, verb. Sua facilitate, nu. 58. C. de integ. rest. & de empt. & vend. cap. 8. nu. 25.* Mant. de *tacit. & ambig. convent. lib. 4. tit. 31. nu. 3.*

Vers. Egregia tamen est dubitatio.

Ubi sine temporis præfinitione, sed absolute emp-tor ad revenditionem obligatur, facultas redimendi 5 tollitur triginta annorum prescriptioe, ita magis frequenter sentiunt DD. Trentacinq. *variar. lib. 3. tit. de emptio. resol. 10. n. 15. vers. 1. 2.* Tapat. *va-riar. sentent. tom. 2. tit. 407. cap. 1. vers. Juris redi-mendi Marefc. variar. l. 2. cap. 57. num. 1.* Merl. de *pignor. lib. 4. quest. 80. num. 21.* Barbof. Senior in *l. cum novissimi, num. 81. C. de præscript. 30. vel 40. annor. & alii plures ex laudatis supra, in principio.*

Sed si in pacto adiciatur, quod liceat redimere 6 perpetuò quancumque, vel alia clausula denotans perpetuitatem, adhuc Angelum sequuti triginta an-nis jus redimendi præscribi, docent Guttier. d. *cap. 1. num. 9.* Marefc. *cap. 67. num. 55. 56.* Merl. *num. 40.* Cardin. Mant. d. *lib. 4. tit. 17. num. 5. 6.* Gregor. Lop. in *dict. l. 42. gloss. 4. tit. 5. part. 5.* Hermos. n. 11. apud quem alii, de quo *infra, n. 9. & n. 36.* cum seqq.